

Asia: VN/19529/2022

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion taloudellisesta tutkimuskeskuksesta annetun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Verohallinto esittää lausuntonaan seuraavaa:

1. Verotustiedot

Lakiehdotuksen 4 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan Valtion taloudellisella tutkimuskeskuksella, jäljempänä VATT, on oikeus saada Verohallinnolta verotietolain tarkoittamat verotustiedot.

Verotietolakia sovelletaan lain 1 §:n 1 momentin mukaan verotusta varten Verohallinnolle annettuihin ja Verohallinnossa laadittuihin yksittäistä verovelvollista koskeviin asiakirjoihin ja niihin sisältyviin tietoihin. On syytä huomata, että verotietolain 1 §:n 3 momentin mukaan lakia ei sovelleta autoverotusta eikä valmisteverotusta koskeviin asiakirjoihin ja tietoihin, lukuun ottamatta verotietolain 10 ja 16 §:ää.

Autoverotusta koskevien tietojen julkisuudesta ja tietojen luovuttamisesta säädetään muilta osin kumotun vanhan autoverolain (1482/1994) 86, 87 ja 88 §:issä. Tulli, Verohallinto tai Liikenne- ja viestintävirasto voivat 86 §:n 3 momentin perusteella luovuttaa autoverotusta koskevat asiakirjat tilastollista tai tieteellistä tutkimusta varten. Vastaava säännös löytyy myös pääosin kumotun valmisteverotuslain (1469/1994) 66 §:stä.

Lakiehdotuksen mukainen Verohallintoa koskeva säännös, jossa viitataan vain verotietolakiin, voi siten aiheuttaa epäselvyyttä autoverotusta ja valmisteverotusta koskevien tietojen osalta tai johtaa siihen, että VATT:n oikeus saada tietoja Verohallinnolta ei koske kattavasti kaikkia Verohallinnon tehtäväalaan kuuluvia verotustietoja. Verohallinto ehdottaa, että esitettyä säännöstä kehitettäisiin edelleen laatimalla 4 §:n 1 momentin 8 kohtaa tarkemmin lisäämällä esimerkiksi tarkentavia alakohtia valmisteverotuksen ja autoverotuksen tietojen osalta, mikäli VATT:lla on tarve näihin tietoihin.

2. Tulorekisteritiedot

Lakiehdotuksen 4 §:n 1 momentin 8 kohdan mukaan VATT:lla on oikeus saada Verohallinnolta tulotietojärjestelmästä lain tulotietojärjestelmästä mukaiset tulotietojärjestelmään talletettavat tiedot. Ehdotetun säännöksen sanamuodon perusteella jää epäselväksi, koskeeko tiedonsaantioikeus Verohallinnolle verotusta varten luovutettuja tulorekisteritietoja, vai olisiko VATT säännöksen nojalla oikeutettu samaan tietoja suoraan tulotietojärjestelmästä.

Mikäli kyse on jälkimmäisestä, pelkästään VATT:n oman lainsäädännön muuttaminen ei ole riittävää, vaan tämä edellyttäisi myös tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n muuttamista, jotta VATT:sta tulisi tulorekisterin tiedon käyttäjä. Tiedon käyttäjäksi ryhtyminen on pidempiaikainen prosessi, jossa määritellään palvelut ja tarpeelliset tai välttämättömät tiedot, jotka käyttäjä on oikeutettu saamaan. Käyttäjäksi ryhtymisestä on neuvoteltava Tulorekisteriyksikön kanssa ja sovitettava aikataulut siten, ettei tulorekisterin muu toiminta vaarannu.

Jos lakiehdotuksessa viitataan tulorekisteritietoihin, jotka Tulorekisteriyksikkö luovuttaa Verohallinnolle verotusta varten tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla, Verohallinto ehdottaa, että 4 §:n 1 momentin 8 kohdasta poistetaan tulotietojärjestelmälakia koskeva maininta. Verohallinto katsoo, että verotietolakiin viittaaminen on tässä yhteydessä riittävä, sillä Tulorekisteriyksikön luovuttamat tiedot Verohallinnolle lukeutuvat verotietolain tarkoittamiin verotustietoihin. Jatkotyössä pitää arvioida erikseen, onko esimerkiksi esityksen perusteluissa syytä selvittää VATT:n tietotarvetta Verohallinnolle verotusta varten annetuista tulorekisteritiedoista tarkemmin.

Tässä yhteydessä on myös hyvä ottaa huomioon tulorekisteritietojen luonne, kun pohditaan tulorekisteritietojen hyödynnettävyyttä VATT:n tutkimustoiminnassa. Huomioitava on, että tiedoista poikkeaminen (viranomaisen päätöksenteossa) ei käy ilmi tulorekisteristä, ellei ilmoitusvelvollinen korjaa antamiaan tietoja. Lisäksi tulorekisteriin ilmoitettuja tietoja ilmoitusvelvollinen voi korjata milloin vain.

3. Tietojen saanti Verohallinnolta

Lakiehdotuksen mukaan VATT:lla olisi jatkossa oikeus saada salassapitosäännösten estämättä tutkimus- tai selvitystyönsä hoitamiseksi välttämättömiä tietoja Verohallinnolta. Hallituksen esityksestä ei käy selvästi ilmi, voidaanko valtion taloudellisesta tutkimuskeskusta koskevan lain 1 §:ää ja muutettua 4 §:n 1 momentin 8 kohtaa tulkita siten, että VATT:lla olisi oikeus saada käyttöönsä tutkimus- ja selvitystehtäviä varten esimerkiksi koko Verohallinnon henkilö- tai yritysrekisterin tiedot kokonaisuudessaan, vai tulisiko VATT:n tarkemmin eritellä mitkä tiedot ovat välttämättömiä kuhunkin tutkimukseen- ja selvitykseen.

Lopuksi

Verohallinto kannattaa pääosin ehdotettua lakimuutosta, mutta sääntelyn jatkovalmistelussa pyydetään kiinnittämään huomiota yllä esitettyihin kommentteihin.

Salmela Emmiina

Verohallinto - Pääjohtaja Markku Heikura, Ylitarkastaja Emmiina Salmela